

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Psikolojide yaklaşımlar;

Gestalt Yaklaşımı; algının parçaların birleşmesinden daha fazlası olduğunu belirtir ve duyuların nasıl anlamlı algısal deneyimler olarak birleştiğini inceler.

İşlevselcilik-Zihnin İşlevleri: Bilincin yapısı yerine işlevini inceler, zihnimizin değişen çevre şartlarına nasıl uyum sağladığı ile ilgilenir.

Psikoanaliz: Bu yaklaşım bilinçdışı korkuların, tutkuların ve motivasyonların düşünce, davranış ve kişilik özelliklerinin gelişimi ile ileride ortaya çıkabilecek psikolojik problemler üzerindeki etkisine değinir.

Davranışçı yaklaşım, organizmaların çevrelerinde gelişen olayların kendilerini ödüllendirmesine veya cezalandırmasına bağlı olarak nasıl yeni davranışlar öğrendiklerini veya var olan davranışlarını nasıl değiştirdiklerini inceler. Bu anlamda bireyin davranışları üzerindeki çevre etkisine vurgu yaparlar.

Transaksyonel Analiz: Eric Berne tarafından geliştirilmiş psikolojik danışma kuramıdır. Tüm bireylerde aktif şekilde işleyen üç ego durumu olduğunu öne sürmektedir: ebeveyn, yetişkin, çocuk.

Soruda insan davranışlarının sonuçlarını incelenmiş her davranışın bir amacı ve işlevi olduğu vurgulanmaktadır; problem çözme. Bu yaklaşım İşlevselciliştir.

CEVAP B

2. Soruda sosyal psikolojinin özellikleri açıklanmaktadır. Sosyal psikoloji, 'Kişinin; davranışlarının, hislerinin, düşüncelerinin başkalarının davranış ve/veya özelliklerinden etkilenme şekillerini ve onlar tarafından belirlenme şekillerini inceleyen bilim dalıdır.'

Sosyal psikolojinin incelediği konular; Sosyal etki, uyuma, işbirliği, çatışma, sosyal davranış, liderlik, tutum, sosyal biliş, sosyal algı, kamuoyu, propaganda, saldırganlıktır. Sosyal mikrokozmos grupla psikolojik danışmanın konusudur; bireylerin grup içindeki etkileşimi, kişiler arası ilişkilerinin bir göstergesidir şeklinde tanımlanabilir.

CEVAP D

3. Hipofiz, bir çok hormonu salgılar.

Hipotalamus, vücut ısısını kontrol eder.

Omurilik soğanı, soluk alıp verme yutma çiğneme gibi reflekslerin kontrol merkezidir

Beyincik, denge merkezidir.

Orta beyin özellikleri öncüllerde yoktur. Orta beyinde görme ve işitme merkezleri vardır.

CEVAP A

4. Algıda gruplama: Beyin iç ve dış dünyadan aldığı duyuları oluşturan nesne ve olayları bir düzene koyup, kaydeder. Bu durum algıda örgütlenme olarak adlandırılır.

Algıda seçicilik: Organizmanın, çevresinde bulunan çok sayıda uyarıcı nesne, ya da olaydan, bir ya da birkaçına dikkatini yöneltmesine algıda seçicilik denir.

Algılamaya hazır olma da yine seçicilikte önemli bir etkidir. Bir anne gece ağlayan bebeğinin sesini duyabilir ama kapının zilini duymayabilir.

Algıda değişmezlik: Nesne ya da olayların farklı ortamlarda hep aynıymış gibi algılanmasına algıda değişmezlik denir. Algıda değişmezlik bireyin daha önceden edindiği yaşantılarla yakından ilişkilidir. Böylece birey duyu organlarının birçok eksik ya da hatalı değerlendirmelerine rağmen nesne ve olaylarla ilgili doğru yargılamaalarda bulunabilir.

Algı alanı: Kişinin belli sürede bulunduğu ve uyarıcıları aldığı çevre algı alanıdır.

Soruda belirtilen şekile göre, arabaların görüntüsü değişse de bütün arabaları normal boyutta algılamak algıda değişmezliktir.

CEVAP D

5. Erikson'un insan gelişimi ile ilgili geliştirdiği bu sekiz evre şunlardır:

1. Temel Güvene Karşı Güvensizlik Duygusu (0-1 Yaş): Yaşamın ilk yılında bağımlı olduğu kişilerin bebeğin temel gereksinimlerini düzenli bir biçimde karşılayıp karşılayamaymaları, bebekte "güven" duygusunu ortaya çıkmasında etkili olur.

2. Özerkliğe Karşı Kuşku ve Utanç Duygusu (1-3 Yaş): Bu aşamada çocuk, artık kendi davranışlarının kendine ait olduğunun farkına varmaya başlar.

3. Girişimciliğe Karşı Suçluluk Duygusu (3-6 Yaş): Bu evrede çocuk kendi başına girişimlerde bulunur. Çocuğun bu konuda gelişebilmesi, girişimlerinin desteklenmesine ve merakının giderilmesine bağlıdır. Eğer çocuk, davranışlarından ve ilgilendiği konulardan ötürü eleştirilirse, bulunduğu girişimlerden ötürü suçlanma eğilimi gösteren bir kişilik özelliği geliştirir.

4. Başarılı Olmaya Karşı Yetersizlik Duygusu (7-11 Yaş): Bu dönemde çocuk, yaşantılarından bazı sonuçlar çıkarabilecek biçimde düşünmeye başlar. Bu evrenin en önemli kazanımı "çalışkanlık" duygusunun edinilmesidir. Dönemin belirgin özelliklerinden birisi, kendisini başkalarıyla kıyaslamaktan kaynaklanan yetersizlik ve aşağılık duygusudur.

5. Kimlik Kazanmaya Karşı Kimlik Karmaşası (11-17 Yaş): Birey bu dönemde kendisine “Ben kimim?” sorusunu sormaktadır. Çocuk bilişsel ve bedensel gelişiminin farkına varmakta, bedenini tanımaya başlamakta ve buna uygun olarak bir kimlik belirlemeye yönelmektedir. Kişi kendisine sorduğu bu soruların cevaplarını “özdeşleşme” ve “taklit” mekanizmaları ile olacağı kişiye bürünerek cevaplamaya çalışmaktadır. Beğendiği ya da örnek aldığı birisine özenmekte ve onun gibi davranmaya başlamaktadır.

6. Yakınlığa Karşı Yalıtılmışlık (17-30 Yaş): Ergenlik döneminde kimliğini bulan kişi bu dönemde artık başkalarıyla yakınlıklar, dostluklar kurabilir. Bu dönemde birey ergenlik dönemindeki akran çevresinden daha geniş ilişkiler kurmaya ve topluma karışmaya başlamıştır.

7. Üretkenliğe Karşı Durgunluk (30-60 Yaş): Bu dönem orta yetişkinlik yıllarını kapsamaktadır. Yetişkin bu dönemde üretken, verimli ve yaratıcıdır. Üretkenlik, sadece çocuk yapma ve büyüme anlamını içermemektedir. Birey için çocukları yoluyla neslini devam ettirmek önemli olduğu gibi evi dışında da gelecek nesillerin yetişmesine rehberlik ederek üretkenlik gerçekleştirilebilir.

8. Benlik Bütünlüğüne Karşı Umutsuzluk (60+ Yaş): Yaşlılık yıllarını kapsayan bu dönemde birey ya önceki yedi dönemin olumlu birikimi sonucu benliğini tam olarak bulmuştur ya da önceki dönemlerde yaşadığı çatışma tecrübeleri sağlıklı olarak geçirmeme sonucu umutsuzluklar içinde bulunmaktadır.

CEVAP C

6. A seçeneğinde, gelişim süreklidir ilkesi: Hiç bir gelişim alanı kesintiye uğramaz. Zaman zaman gelişim hızları fark edebilir.

B seçeneğinde gelişimin Hızı Her Yaşta Aynı Değildir. (Gelişim, nöbetleşe devam eder.) Gelişim özellikleri bazı dönemlerde hızlanırken, bazı dönemlerde yavaşlayabilir.

C seçeneğinde Gelişim bir bütündür: Herhangi bir gelişim alanındaki farklılık diğer tüm gelişim alanlarını etkiler.

D seçeneğinde, Gelişim yordanabilir bir sıra izler. Bu sıra evrenselidir. Baştan ayağa. İçten dışa. Genelden özele. Basitten karmaşığa.

E seçeneğinde Gelişimde bireysel farklılıklar vardır. Bireysel farklılıkları tetikleyen en önemli etken çevredir. Soruda bireysel farklılıklar ilkesinden bahsedilmektedir. Bireysel farklılıklar kalıtsal (Cinsiyet, zeka üst düzeyi vb.) ve öğrenilmiş (Zekayı kullanma potansiyeli) olmak üzere ikiye ayrılır.

CEVAP E

7. Öğrenilmiş davranışları ayırt ederken herkeste oluyor mu olmuyor mu diye düşünmek gerekmektedir. A şıkkı herkesin sulanmaz o zaman öğrenilmiş B şıkkı sıcak şeyden direk elini çekme reflekstir herkes yapar öğrenilmemiş. C şıkkı aniden irkilme istemsiz herkes yapar öğrenilmemiş. D şıkkı yorgunluk uyku yapar herkeste olur öğrenilmemiş. E şıkkı öğrenilmemiştir.

CEVAP A

8. Yeni öğrenilen şeylerin geçmiş yaşantılar ile eşleştirilmesi anlamsal çağrışımdır. Örneğin domint kelimesini öğrenciler öğrensin diye çocuklar duymasın dizisindeki Gönül'ün Selami üzerindeki baskın gücü şeklinde ilişkilendirmek de benzer bir örnektir. Soruda dağların isimleriyle takım oyuncularının isimlerini ilişkilendirmek anlamsal çağrışımdır.

CEVAP D

9. Çoklu zekâ kuramı: Harvard üniversitesi'nde bilimsel çalışmalar yapan Amerikan psikolog Howard Gardner tarafından öne sürülen bir yaklaşımdır. Zekayı tek ve baskın bir yetenek olarak görmekten ziyade, çeşitli ve özel boyutlardan oluştuğunu öneren bir modeldir.

Mantıksal-Matematiksel: Bu alan mantık, soyutlamalar, nedenleme, numaralar ve eleştirel düşünmeyle ilgilidir. Örneğin, kuram çarpma işlemini kolayca öğrenen bir çocuğun, bu görevde zorluk yaşayan bir çocuğa göre daha zeki olduğunu söylemez. Basit çarpma işlemlerinde uzmanlaşmak için zaman harcayan bir çocuk çarpma işlemini farklı bir yolla öğrenebilir Gardner IQ testlerinin sadece sözel ve mantıksal-matematiksel yetenekleri ölçtüğünü savunur.

Kişilerarası-sosyal zeka: İnsanlarla birlikte çalışabilme, sözel ve bedensel zeka dilini etkili bir biçimde kullanarak çok farklı karakterlere sahip insanlarla kolaylıkla iletişim kurabilme, insanları yönetebilme onlarla uyumlu çalışabilme ve insanları ikna edebilme becerisidir.

Doğa zekası: Doğayı tanıma ve anlama, yaşayan canlıları tanıma, doğanın dengesini anlama, canlıları tanıma ve sınıflandırma yeteneğidir.

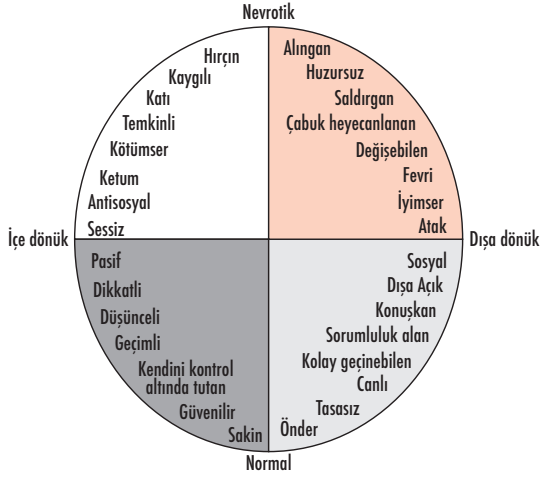
Uzamsal(Görsel Zekâ): Bu alan görsel-uzamsal yargılar ve zihnin gözüyle görselleştirme yeteneğiyle baş eder. Bu zekâ türüne uygun olan meslekler artist, tasarımcı ve mimarlıktır. Uzamsal zekâyı sahip bir insanın yap-boz oyunlarında da iyi olduğu görülmektedir.

Sözel (dilsel) zeka: Bu alan kelimelerle konuşma veya yazma becerisiyle ilgilidir. Yüksek sözel/dilsel zekâyı sahip insanlar için kelimeleri ve dilleri öğrenmek kolay gelir. Okuma, yazma, hikâyeler anlatma ve kelimeleri tarihlereyle birlikte hatırlamada iyidirler. Okumaya, not tutmaya, dersleri dinlemeye ve öğrendiklerini tartışmaya eğilimlidirler. Sözel/dilsel zekâyı sahip kişiler yabancı dilleri çok kolay öğrenebilmektedir.

Soruda belirtilen Şair, gazeteci- dilsel zeka, Denizci, heykeltıraş-Görsel zeka, Satış görevlisi-Kişiler arası, Biyolog-Doğa zekasına sahip kişilerdir. Mantıksal zekaya uygun bir meslek soruda verilmemiştir.

CEVAP A

10.

Eysenck'in kişilik boyutları şekilde belirtilmiştir.

Eysenck içedönük-dışadönük, normal-nevrotik boyutlarına yaşlılık döneminde birde Psikotik boyutunu eklemiştir. Tutucu özellikler almamaktadır.

CEVAP A

11. A seçeneğinde belirtilen hümanist kurama göre psikolojik danışmanın amacı ; bireyin benlik saygısını yükseltmektir.

B seçeneğinde verilen Varoluşçu yaklaşıma göre psikolojik danışman seçim özgürlüğü becerisini geliştirmeye çalışır. Varoluşçu yaklaşımın nihai amacı, bireyin otantik (özünü) yaşamasıdır. Bu kurama göre birey ancak kendisi olursa anı yaşayabilir.

C seçeneğinde ifade edilen Gestalt yaklaşımın göre psikolojik danışma hizmetleri bireyin duyguları hakkında farkındalık kazanması konusunda yardımcı olur.

E seçeneğindeki Eklektik yaklaşım, tüm psikolojik danışma yaklaşımlarının bir arada kullanılmasıdır.

Soruda verilen bilgilere göre Sinan kendisi ve hayatıyla ilgili olumsuz tutum ve inançlara sahiptir. Sinan'ın psikolojik problemlerinin kaynağı, olumsuz düşünceleri, mantık dışı inançları ve önyargılarıdır. Özellikleri verilen kuram Akılcı-duygusal yaklaşımıdır. Bu kuram bireylere olumlu düşünmeyi öğretmeyi hedefler. Bunun sonucunda danışana düşünce biçimi hakkında iç görü kazanması amaçlanır.

CEVAP D

12. Mevlana'nın sözüne göre "dün dünle gitti " ifadesi bugünün önemli olduğunu gösterir. Buna göre özellikle anı yaşamak, kıymetini bilmek gerekir. Bu görüş insanlık kuram çerçevesinde Rogers'in kendini gerçekleştiren bireyin özelliklerinden "varoluşsal biçimde yaşama" olarak ifade edilebilir.

CEVAP C

13.

Adler terapinin temel konuları, aile bütünlüğü, doğum sırası, erkeksi protesto, organ eksikliği, üstünlük çabası-şaşıklık kompleksi, yaşam stili (tarzı), ilk çocukluk anıları, sosyal ilgi.

Seçeneklerde belirtilen, varoluş kaygısı, özgürlük ve sorumluluk varoluşçu kuram, ego durumları transaksyonel analiz, kompleksler ise Jung-Analitik psikolojiye aittir.

Yaşam stili, Alfred Adler'e ait bir kavramdır. Yaşam tarzı bireyin dünyaya ilişkin zihninde sahip olduğu duygu ve düşünceleri açıklar. . Birey çocukluktan itibaren elde ettiği deneyimler sonucunda bir yaşam tarzı geliştirir. Yaşam tarzının temelleri 4-5 yaşında atılır ve sonrasında yaşam boyu bireyi yönlendirir. Doğru ya da yanlış yaşam tarzı yoktur. Ve her yaşam tarzı tektir.

CEVAP B

14.

Geşalt yaklaşımının amacı, farkındalık. Bilişsel yaklaşımın amacı, çarpıtılmış düşünceleri düzeltmek.

Davranışçı yaklaşımın amacı, işlevsel olmayan davranışları ortadan kaldırmak.

Psikoanalitik yaklaşımın amacı, bilinç dışı çatışmaları çözmek, egoyu güçlendirmektir.

Soruda Miray Hanım'ın çevresiyle ilişkilerinde ve topluma uyum konusunda güçlükler yaşadığı söylenebilir. Bu konuda verilecek çevreye ve topluma aidiyet ve uyuma yardımcı bireysel psikolojilerdir. Çünkü bu yaklaşımın amaçlarından biri sosyal ilgi (topluma uyum) düzeyini artırmaktır.

CEVAP A

15.

Öyküsel terapi süreci, oluşturulan hikaye dizisinin yapı-bozumu ve yeniden inşa sürecidir. Bu terapi modeli insan yaşamının toplamını özetleyecek ve içine alacak tek bir hikayenin olma olasılığının bulunmadığı, bunun yerine hikayeler dizisinin içinden başka hikayeler (alternatif hikayeler, tercih edilen) doğabileceği varsayımından hareket eder. Öyküsel terapi danışanı, becerikli, yeterli, yetenekli ve yaşamda karşılaştığı problemlerin üstesinden gelmede kendisine yardımcı olan düşüncelere, değerlere, kararlılıklara ve yeteneklere sahip olan bireyler olarak karakterize eder . Bununla birlikte öyküsel terapi danışanı genel itibarıyla güvenilir, iyi niyetli ve içinde bulunduğu yaşam durumlarını sürekli olarak geliştirme ve daha iyiye götürme çabasında olan bir birey olarak da görülür.

Bu nedenle b, d, e seçenekleri doğrudur. Teşhis tanılama yoktur dolayısıyla a seçeneği de doğrudur. Soruna değil çözüme odaklanmak çözüm odaklı kısa süreli terapinin özelliğidir, öyküsel terapiye ait değildir.

CEVAP C

16. 1976 yılında Aaron Beck, bilişsel çarpıtmalar hakkındaki ilk teoriyi geliştirmiştir. Ardından 1980 yılında David Burns bu bilişsel çarpıtmaları net bir şekilde tanımlayarak örneklendirip ve literatüre katmıştır. Bilişsel çarpıtmaların; Keyfi çıkarımlar, seçici soyutlama, aşırı genelleme, büyütme (abartma) ve küçültme, kişiselleştirme, etiketleme ve yanlış etiketleme, kutuplaşmış düşünce (ya hep ya hiç), felaketleştirme, olumluyu gözardı etme, duygusal akıl yürütme, zihin okuma, gereklilik cümleleri, tünel bakışı gibi türleri vardır.

B maddesindeki sempatik dinleme;yanlı dinlemedir taraf tutmadır. Yararlı bir dinleme değildir. Bilişsel çarpıt kapsamında ele alınamaz.

CEVAP B

17. Gestalt yaklaşımının amacı farkındalık. Gerçeklik yaklaşımının amacı, temel ihtiyaçları (özellikle sevgi-ait olma) karşılayacak seçimler yapmak. Eklektik yaklaşım (karma) tüm kuramlardan yararlanır.

Bilişsel yaklaşımın amacı, çarpıtılmış düşünceleri düzeltmek.

Davranışçı yaklaşımın amacı, işlevsel olmayan davranışları ortadan kaldırmak. Parçada bahsedilen fobi bu türden bir davranıştır. Fobilerin tedavisinde daha çok davranışçı kuramın tekniklerinden yararlanır.

CEVAP D

18. Analitik yaklaşımın amacı, bilinç ve bilinç dışını bütünleştirmek, bireyselleşmek, davranışçı yaklaşımın amacı, işlevsel olmayan davranışları ortadan kaldırmak, aile sistemleri terapisinde Bowen, Satir, Yapısal ve stratejik yaklaşıma göre aileyle ilgili amaçlar değişebilmektedir. Feminist terapidde amaç, danışanı güçlendirmek, ayrımcı ve baskıcı etkileri anlamak, aterkil yapıya direnmek ve yıkmaktır.

Varoluşçu yaklaşımda teknik kullanımı genelde yoktur; önemli olan terapiddeki otantik ilişki ve terapistin tutumudur.

CEVAP A

19. Nilüfer Voltan Acar ve rehberlikte benimsenen terapötik koşul ve beceriler şöyledir. Lider terapötik koşulları (empati, saygı, saydamlık, somutluk, ilişkinin şimdi ve buradılığı, kendini açma ve yüzleştirme) yerine getirmeli. Terapötik becerileri (yapılanma, asgari düzeyde teşvik, yakından ilgilenme, konuşmaya açık davet, duygu yansıtma, içerik yansıtma, kişiselleştirme, özetleme, bağlama, paylaşma, sessizlik) kullanmalıdır.

CEVAP D

20. Sempati, iletişimde taraf tutmak, karşıdaki bireyle duygudaş olmak demektir. ilgili, somutluk; Psikolojik danışmanın danışanı genel konuşma yerine belirgin, kendine özgü duygu, değer, düşünce ve sorunlarını anlatması için güdülendirmesi, cesaretlendirmesi olarak nitelendirilebilir. Empati; Karşımızdakini anlamak, anladığınızı ona hissettirmektir. Saydamlık ;dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Soruda Fatma Hanım'ın iletişimde rahat ve güvenilir bir ortam oluşturma çabasında olduğunu görmekteyiz. Bu yakından ilgilenme becerisi sayesinde yapılır.

CEVAP B

21. Somutluk; Psikolojik danışmanın danışanı genel konuşma yerine belirgin, kendine özgü duygu, değer, düşünce ve sorunlarını anlatması için güdülendirmesi, cesaretlendirmesi olarak nitelendirilebilir. Yakından ilgilenme; iletişimde rahat ve güvenilir bir ortam oluşturma çabasıdır. Saydamlık ;dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Sessizlik, yerinde kullanıldığında, danışanların söylenenleri kafasından geçirmesi, toparlaması, özümsemesi, bazı duyguların farkında olması için yararlı olur. Duygu yansıtma, Danışanın duygularının belirginleştirilmesi için kullanılır. Soruda Ümit Bey'in ifadelerinde "haksızlığa uğramış hissediyorsun" diyerek duygularını anlamaya ve yansıtmaya çalıştığını görmekteyiz.

CEVAP A

22. A maddesinde verilen içerik yansıtma, Danışanın düşüncelerinin, psikolojik danışmanca doğru anlaşılıp, anlaşılmadığını kontrol etmeye, fikirlerin daha belirgin hale getirmeye, psikolojik danışmanın, danışanın düşüncelerini anlamaya çalıştığını iletmeye yarar. Dolayısıyla seçenekteki tanım doğrudur.

B seçeneğindeki duygu yansıtma tanımı doğrudur. Duygu yansıtma, danışanın duygularının belirginleştirilmesi için kullanılır.

D seçeneğindeki özetleme tanımı doğrudur. Özetleme, duyguların ve içeriğin yansıtılmasının bir arada kullanılmasıdır. Ancak, onlardan daha uzun zaman dilimini kapsaması açısından farklıdır. Özetleme yapılırken, danışanın konuştukları, tüm görüşme ya da görüşmenin bir kısmı özetlenir.

E seçeneğinde verilen bağlama tanımı doğrudur. Psikolojik danışmanın, danışanın daha önceki oturumlarda, anlattıkları, yaşadıklarıyla, o anda anlattıkları ve yaşadıkları arasında paralellik kurmasıdır. Örneğin, farklı olaylar karşısında, danışanca aynı duygu yaşanıyorsa, danışanın dikkati, bu noktaya psikolojik danışmanca çekilmelidir. Bağlama becerisi, danışanın farkındalık kazanmasını sağlar. Kişiselleştirme, yardım etmede etkili olabilmek için danışanın söylediklerinin ötesine ulaşmalıyız. Gerçek anlamda, danışanın anlattıklarına eklemeler yapmalıyız. Carkhuff, kişiselleştirmeyi aşamalı olarak; Anlamın Kişiselleştirilmesi, Problemin Kişiselleştirilmesi, Amacın Kişiselleştirilmesi olarak anlatmaktadır.

Anlamın Kişiselleştirilmesi: İçerik ancak kişiselleştirildiği zaman, danışan için anlam kazanır. (duygu) hissediyorsun, çünkü çok öfkелisin, çünkü kazanmak için fırsatı kaçırdın.

Problemin Kişiselleştirilmesi: Danışana sorunun ne olduğu konusunda yardım edildiğinde problemin kişiselleştirilmesi kullanılır. (duygu) hissediyorsun, çünkü (olumsuz eylem)Çok üzülüyorsun, çünkü okulda başarısızsın.

Amacın Kişiselleştirilmesi: Anlam ve problem kişiselleştirildikten sonra, sıra amacın kişiselleştirilmesine gelir. (duygu) hissediyorsun, çünkü (olumsuz eylem), istek cümlesi çok üzülüyorsun, çünkü anında cevap veremiyorsun ve vermek istiyorsun.

C seçeneğindeki "Çok öfkелisin, çünkü anında cevap veremiyorsun" ifadesi amacın kişiselleştirilmesi değil problemin kişiselleştirilmesidir.

CEVAP C

23. A seçeneğindeki Bağlama: Psikolojik danışmanın, danışanın daha önceki oturumlarda anlattıkları, yaşadıkları ile o anda anlattıkları ve yaşadıkları arasında paralellik kurmasıdır. Bağlama becerisini iyi kullanabilmek için, psikolojik danışmanın gerek gurupla psk. danışmada gerekse bireysel psk. danışmada sürece dikkat etmesi gerekir. Örneğin, farklı olaylar karşısında danışanda aynı duygu yaşanıyorsa danışanın dikkati bu noktaya çekilmelidir. Bağlama becerisi, danışanın farkındalık kazanmasını sağlar. Örnek: Psikolojik danışman: Aysel eşin sana sinemaya gidelim dediğinde "fark etmez" demiştin. Pikniğe gidip gitmeme konusunda da "fark etmez" dedin. Psikolojik danışman (Üçüncü oturumda): Başkaları seni kullanınca öfkelendiğini belirttin, şimdide adam yerine konulmayınca öfkeleniyorsun. C seçeneğindeki Özetleme: Özetleme kullanılırken danışanın konuştukları, tüm görüşme veya görüşmenin bir kısmı özetlenir. Bu beceri oturumların sonunda veya oturumun başında bir önceki oturumu hatırlatmak için ya da bir konudan diğerine geçerken kullanılır. Özetleme iki şekilde yapılır; ya psikolojik danışman kendisi yapar ya da danışana yaptırır. E seçeneğindeki Yapılama: Psikolojik danışmanın ilk oturumunda kullanılması gereken bir beceridir. Psikolojik danışmaya yeni gelen, psikolojik danışma hakkında pek bir şey bilmeyenlere bilgi vermek amacıyla kullanılır. Çok fazla uzun olmamalıdır. Ayrıca psikolojik danışma kurallarından bahsetmek de yapılama içerisinde yer alır. Örneğin; her hafta aynı saatte birlikte olacağız, psikolojik danışma oturumları 55 dakika olacaktır, konuşulanlar aramızda gizli kalacaktır, gönüllülük esastır. . . vs. D seçeneğindeki Sessizlik: Sessizlik yerinde kullanıldığında danışanların söylenenleri kafasından geçirmesi, toparlaması, özümsemesi, bazı duygu ve özelliklerin farkında olması için çok yararlı olur. Eğer sessizlik psikolojik danışmanca bozulacaksa ilişkinin şimdi ve buradalığı koşulu kullanılmalıdır. • Şu anda neler hissediyorsun? • Şu anda seninle benim aramda neler geçiyor? • Bu sessizlik ne anlama geliyor? gibi sorular sorulabilir. Bu tür sorular danışanın anı yaşaması, duygularının ve yaşadıklarının farkında olabilmesi için danışanı kamçılayan sorulardır. Soruda Psikolojik Danışman: "Geçen oturumda Ahmet de benzer duygular yaşadığını ifade etmişti" demesi paylaşırma becerisidir. Bu beceri sadece gurupla psikolojik danışmada kullanılır.

CEVAP B

24. Terapötik ilişki içinde danışanla danışmanın o andaki etkileşimine ilişkin şimdi ve buradalığı denir. Örnek olarak; Şimdi neler yaşıyorsun? Şu an bana karşı nasıl davrandın? Danışan: (Bir şeyler söylemek istiyor fakat konuşmuyor, danışmaya da geç gelmiş) Danışman: geç geldin trafik mi kötüydü? Danışan: (Bir şeyler söylemek istiyor fakat konuşmuyor, danışmaya da geç gelmiş) Danışman: Biraz sıkıntılı gördüm seni, bir de geç kaldın. Şimdi bu konu üzerinde durabiliriz.

C seçeneğinde sorgulama vardır tüm insanları yargılama mevcuttur. Bu nedenle ilişkinin şimdi ve buradalığı koşulunu sağlamamaktadır.

CEVAP C

25. Otizmin türleri;

1. **A tipik otizm:** Otizmin bazı özelliklerinin görülüp bazılarının görülmemesi halinde ya da eldeki verilerin otizm tanısı koymaya yetmediği durumlarda atipik otizmden söz edilebilir. Bu yönüyle atipik otizm, ayrı bir bozukluk türü değil, başka türlü adlandırılmayan otizm spektrum bozukluğudur. Daha açık bir anlatımla, atipik otizm, uzmanların tanı koymakta zorlandıkları durumlarda başvurdukları bir kategoridir.

2. **Rett sendromu:** Rett bozukluğu çoğunlukla kızlarda görülen X kromozomuna bağlı bir gendeki bozulmadan kaynaklı, ilerleyici ve nörogelişimsel bir bozukluktur. Yalnızca kız çocuklarına özgüdür. Rett bozukluğunda doğumdan sonra normal gelişim ve işlevsellik görülür. Ancak 5. aydan sonra sendrom kendini göstermeye başlar ve tüm zihinsel, sosyal, iletişimsel ve devinsel becerilerde ileri düzeyde gerileme gözlenir. Yani otistik bozuklukta görülen belirtilerden sosyal ilişkide azalma ve bozulmalar, dil becerilerinin gelişmemesi Rett sendromunda da vardır.

3. **Asperger sendromu:** Asperger sendromunda, otizmden farklı olarak, dil gelişimi ve kullanımı normale yakın olup zihinsel yetersizliğe rastlanmamaktadır. Dilin kullanımı otizmden daha iyi olmakla birlikte, bunun yüzeysel bir gelişmişlik olduğu kabul edilir. Asperger sendromu otizmden daha hafif belirtilerle seyreden bir otizm spektrum bozukluğudur. Asperger sendromu tanısı sıklıkla 5-6 yaşlarından sonra konur. Karakteristik belirtiler genellikle 8-10 yaş civarında ortaya çıkar.

4. **Çocukluk çağı dezintegratif bozukluk:** Çocuğun bütün gelişim alanlarında normal bir seyir izlenirken, 2-4 yaş arası bir dönemde, çocuk daha önceden edindiği tüm yetileri bir anda kaybetmeye başlamaktadır. Çok hızlı gelişen yeti kaybı sonunda zekâ, ileri derecede ağır zihinsel yetersizlik düzeyine kadar gerileyebilmektedir. Gerileme kendini sosyal, devinimsel ve iletişimsel alanlarda gösterir. Çoğunlukla erkek çocuklarda görülür.

CEVAP B

26. Öğrenme güçlüğü, okuma, yazma, konuşma, dinleme, düşünme, dili anlama ve matematik gibi geniş bir alanda öğrencilerin becerilerinin etkilenmesidir ve çocukların bilgiyi seçme, tutma ve ifade etmede problem yaşamalarıdır. Türleri şunlardır;

Disleksi: Okuma bozukluğudur. Dislektiklerde heceleri karıştırma, kelimeleri atlama, harfleri karıştırma gibi bozukluklar gözlemlenir. ...

Diskalkuli: Matematik işlemlerinde öğrenme güçlüğüünü ifade eder.

Disgrafi: Yazma konusunda güçlükleri ifade eder.

Dispraksi: Bir tür uyum problemidir.

Özel öğrenme güçlüğü'nün okuma, yazma, matematik gibi alanları etkilemesinin yanı sıra ince ve kaba motor becerileri de etkilediği bilinmektedir. Böyle çocuklar sağ ya da sol ellerini tercih etmekte gecikir, yapboz, legolar, küpler, oyun hamuru gibi oyuncaklarla oynamakta zorlanırlar. Kalem tutuşları hatalı olabilir. Düz bir çizgi üzerinde okunaklı yazmakta, resimleri taşımadan boyamakta, kare, üçgen gibi basit geometrik şekilleri çizmekte güçlük yaşarlar. Ayrıca çorap giymek, ayakkabı bağlamak, düğme iliklemek özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar için zorlayıcı olabilir. Öğrenme güçlüğü zeka geriliği demek değildir. Sadece bazı becerileri edinmede zorluk yaşanmaktadır.

CEVAP B

27. Uyku apnesi: Bu rahatsızlıkta kişi uyurken nefes almayı bırakır. Apne ataklarının iki nedeni vardır 1-Beynin diyaframa ve nefes almada etkili diğer kaslara nefes alma sinyali göndermemesidir. 2- Boğazın üzerindeki kasların çok fazla gevşeyerek soluk borusunun kısmen kapanmasına neden olması ve dolayısıyla nefes almada etkili kasların içeri giren havayı çekebilmeleri için zorlanması ve nefes yolunun tamamen çökmesidir.

Narkolepsi: Genetik kökenli bu uyku bozukluğunda en az 3 ay boyunca her gün görülen, karşı konulamayan dinlendirici uyku atakları ve beraberinde getirdiği kısa süreli kas tonu kontrolünün kaybedilmesi gözlemlenir. Narkolepsinin en göze çarpan özelliği, bir önceki gecede alınan uyku miktarı ne olursa olsun, ansızın bastırabilecek aşırı uykulu olma halidir.

Uyurgezerlik: Uyku sırasında yataktan kalkıp etrafta gezmek şeklinde görülür. Uyurgezerlik 5 ile 12 yaş arasında çocuklarda yaygındır. Bazen yetişkinliğe kadar devam eder veya ender olarak yetişkinlikte başlar. Uyurgezerlik süresi genellikle 10 dakikadan az sürer.

Kabus: Kabus, korkutucu rüya demektir. Genellikle REM dönemi ve uykunun ikinci yarısında olur, herhangi bir uyaran olmaksızın uyanmaya sebep olur. En sık 3-5 yaş arasında görülse de her yaşta görülebilir. Popülasyonda yaklaşık % 5 civarında görülür. Kişi uykudan korkuyla uyanır ve gördüğü rüyayı hatırlar. Tedavide diazepam kullanılabilir.

İnsomnia (uykusuzluk), uyku için yeterli fırsat ve imkan olmasına rağmen, süregelen bir şekilde uykuya başlama, sürdürmede, konsolide ve kaliteli uyumada güçlük ve sonuçta gün içi işlevselliğinde bozulmalarla karakterizedir, Uyku apnesi, uyku sırasında bir kişinin 10 saniye veya daha uzun süre nefes almayı bırakmasını ve bu durumun tekrarlanması ifade eder. Kişinin nefes alması tekrar tekrar durabilir, kişi anlık olarak uyanıp nefes almaya devam edebilir ve uykuya geri dönebilir. Gece boyunca tekrarlanan uyanışlar uykusuzluğa neden olur ve kişiyi gün boyunca organ bırakır, ancak kişi yorgunluğunun nedenini bilmez. Her yaşta görülebilen bu bozukluk, erkeklerde daha fazla görülmeyle birlikte yaş ilerledikçe görülme sıklığı artar. Bir kişi yoğun ve sık horluyorsa, aşırı kiloluysa, alkol veya benzodiazepin kullanıyorsa uyku apnesi geliştirme riski artar. Nuray Hanım'ın uyuyamama problemi vardır. Bu nedenle insomnia sorunu yaşamaktadır.

CEVAP E

28. Travma sonrası stres bozukluğu kişiyi aşırı korkutan, dehşet içinde bırakan, çaresizlik yaratan, çoğu kez olağan dışı ve beklenmedik bir şekilde gerçekleşen olayların tetiklediği bir ruhsal travma ya da ruh sağlığı durumudur.

Broca afazisi, beynin genellikle sol yarısında bulunan Broca alanının hasar görmesi sonucunda oluşan bir konuşma bozukluğudur. Bu bozukluğa sahip kişiler konuşmaya çalıştıklarında kelimeleri devam ettirmekte ve tamamlamakta zorluk yaşarlar. Kurulmaya çalışılan cümlelerin gramer yapısında da bozukluk vardır.

Wernicke Afazisi (Sensoryel Afazi): Wernicke afazisinin en önde gelen özelliği, hastanın anlamasının ileri derecede bozuk oluşudur. Wernicke alanında bir lezyon olduğu zaman, görme, işitme ve somatik duyu kortekslerine gelen imaj ve kelimeler bu bölgeyi uyaramaz, dolayısıyla da dil sistemini harekete geçiremez; hasta bu bilgiyi dil bağlamında işleyemez, onun için de duyduğu konuşmayı anlayamaz, gördüğü yazıyı okuyamaz, elle ettiği cismin adını söyleyemez. Wernicke afazili bireylerde okuma, hastanın yazmasına kıyasla daha ağır olarak zedelenmiştir.

Agnozi: Kişinin duysal bir bozukluk olmadan, o duyu aracılığıyla öğrendiği bir şeyi tanıyamamasına verilen addır. Örneğin elinde hiçbir duyu kusuru olmayan bir kişi gözleri kapalı iken avucuna konan bir kalemi yoklayarak tanıyamazsa bu bir agnozidir.

Özgül dil bozukluğu: Çocukta herhangi bir işitme kaybı, gelişimde bir gerilik, nörolojik bir hasar ve otizm olmamasına ve normal bir zeka olmasına karşın, dilin anlama ve/veya üretimindeki bozukluğudur.

Soruda yaşanan bozukluk afazidir. Konuşma problemi (broca alanı) olmadığı için dili anlamayla ilgili olan Wernicke afazisi yaşamaktadır.

CEVAP C

29. Ayrılma kaygısı bozukluğu, kişinin gelişim sürecine uygun olmayan, bağlanılan kişiden (anne, baba, yakın bir aile ferdi vb.) ayrılmayı düşününce bile kişide yoğun strese ve korkuya sebep olan anksiyete bozukluğudur.

Davranım bozukluğu, çocuk ve ergenlerin, kurallara, toplumsal değerlere uymaması ve başkalarının haklarını ihlal eder şekilde davranışlar göstermesi durumudur. Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), bireyin yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmayan dikkat sorunları, aşırı hareketlilik ve istekleri erteleyememe (dürtüsellik) ile kendini gösteren nörogelişimsel bir bozukluktur.

Antisosyal kişilik bozukluğu, başkalarına aldırış etmeme ve toplum kurallarına uymama ile ifade edilen sorumsuz ve agresif davranışlarla tanımlanır. Bu bozukluğu olan insanlar sıklıkla ciddi suçlar işler ve davranışları için pişmanlık duymazlar.

4. sınıf öğrencisi Ayla evde konuşup okulda konuşmamaktadır, mutizm konuşamama, seçici mutizm bazı ortamlarda konuşup bazılarında konuşamamadır ve Ayla'nın yaşadığı problem olarak tanımlanabilir.

CEVAP E

30. DSM – 5'te toplamda 10 tip kişilik bozukluğu incelenir ve bunlar A, B ve C olmak üzere üç kümede toplanır.

A Kümesi (tuhaf ve alışılmamış): Paranoid, Şizoid ve Şizotipal Kişilik Bozukluğu

B Kümesi (hareketli ve kararsız): Antisozyal, Narsistik, Histriyonik ve Borderline Kişilik Bozukluğu

C Kümesi (Endişeli ve korkan): Çekingen, Bağımlı ve Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu

A seçeneğinde şizoid kişilik bozukluğu, kişinin iç hayatına odaklanma ve dış dünyadan kopuk olma eğilimini tarif eder. Şizoid kişilik bozukluğunda hasta hayal dünyasına çok dalmıştır. Sürekli fantaziler ve düşler içinde yüzerken kendini toplumdaki soyutlar.

B seçeneğinde paranoid kişilik bozukluğu, bu kişiler kimseye güvenmez. Paranoya dediğimiz ruh halini yaşar. Ailesi, arkadaşları, eşi, dostu herkese karşı bir güvensizlik içindedir. Etrafındaki her şeye kuşkuyla bakar.

C seçeneğinde verilen borderline kişilik bozukluğu; kişinin kendisi ve diğer insanlar hakkındaki düşünme biçimini, sosyal hayatta problem yaratacak şekilde etkileyen bir mental rahatsızlıktır. Borderline hastalığı, davranış ve duyguları yönetememe, istikrarsız ilişki gibi durumların oluşmasına yol açabilir.

D seçeneğinde histriyonik kişilik bozukluğu, kendilerini iyi ve değerli hissetmek için başkalarının onayına ve ilgisine muhtaçtır.

E seçeneğindeki antisozyal kişilik bozukluğu; sosyal kuralları tanımaz; rahatsız edici, agresif ve kontrolsüzce davranabilir. Yaptıklarından dolayı suçluluk hissetmez ve tecrübelerinden ders çıkarmayı aklına getirmez.

Soruda Ece'nin ilgi istediği ve ortamlarda bunu başarmak için çaba sarfettiği söylenmektedir. Yaşadığı histriyonik kişilik bozukluğudur.

CEVAP D

31. A seçeneğinde verilen Beden dismorfik bozukluğuna (DSM-5) Bu hastalık ilk kez İtalyan hekim Morselli tarafından 1886 yılında tanımlanmıştır. Normal görünümü bir kişinin var olduğunu sandığı bir beden kusuru ile aşırı uğraşması ya da hafif bir beden biçimsizliği varsa bile bunu çok abartması durumudur. Bu bozukluk ilk olarak antik İsparta'daki en çirkin kadın olarak bilinen 'Dysmorphia' dan esinlenerek dismorfofobi olarak adlandırılmıştır.

B seçeneğinde verilen Çoklu kimlik bozukluğunda kişi, birden çok kimlik veya kişiliğe sahiptir. Her kişiliğin bir adı, yaşı, anıları ve kendine özgü davranışları vardır. Bu kişilik ya da kimlikler birbirini tanımazlar, birbirlerinden habersizdirler. Birbirlerinin yaptığı eylemleri unuturlar.

C seçeneğinde belirtilen Dissosiyatif amnezi, günlük yaşamda kısa süreli dalgınlıklar ve unutmalar patolojik olarak kabul edilmez. Dissosiyatif amnezide kişi yaşamının bir bölümünü anımsayamaz ve bu durum normal unutkanlıkla açıklanamaz. Dissosiyatif amnezideki en temel özellik, unutilan bu yaşam dönemlerinin genellikle kişi için ağır travmatik yaşantıları içeren zaman dilimleri olmasıdır.

D seçeneğinde verilen Depersonalizasyonda (öze yabancılaşma) kişi kendi benliği, yüzünü, bedeninin tümünü ya da parçalarını, hareketlerini, duygularını değişmiş ve kendisini yabancı ve farklı bir varlık olarak algılar. Kendisine ait olan şeyler sanki kendisinin değilmiş gibi hisseder. Birey kendisini dışarıdan izliyormuş gibi algılar.

E seçeneğinde belirtilen Derealizasyon (gerçekdışılık) ise daha çok kişinin kendi çevresinden ayrılması veya gerçek olmama duygusu ile ilişkilidir. Kişi dış dünyayı bir rüya görüyormuş gibi algıladığını ifade eder. Deja vu ve jamais vu gibi paramneziler derealizasyon örnekleri olarak kabul edilirler. Bu yaşantılar sırasında gerçeği değerlendirme yetisinin bozulmaması önemli bir husustur.

Soruda Nilay Hanım kendini yabancı olarak hissetmektedir. Yaşadığı durum Depersonalizasyon olarak tanımlanabilir.

CEVAP D

32. Özel eğitim yönetmeliğine göre;

Kaynak Oda/Destek Eğitim Odası: Eğitim kurumlarında, özel eğitim gerektiren öğrencilere ihtiyaç duyulan alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortamıdır.

Kaynaştırma: Özel eğitim gerektiren bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini resmî ve özel okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarıdır.

Özel Eğitim Okulları: Özel eğitim gerektiren bireylere hizmet veren, özel olarak yetiştirilmiş personelin bulunduğu, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemlerinin uygulandığı, Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki yatılı ve gündüzlü resmî ve özel okulları vardır.

Özel Eğitim Sınıfı: Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundurularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş sınıflardır

Madde 62- Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları, bireyin tüm gelişim alanlarında, gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleştirme düzeyi doğrultusunda değerlendirilir. Birey için hazırlanacak yeni bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır.

CEVAP B

33. Psikolojik testlerin kullanım amaçları:

1. Bireyi tanımanın temel amacı kendisini tanımasını sağlamaktır.
2. Bireyi tanıma hizmetleri süreklidir.
3. Okullarda tanıma hizmeti tüm öğrencilere yönelik olmalıdır.
4. Bireyi tanıma tekniklerinden elde edilen sonuçlar mutlaka öğrenciyle paylaşılmalıdır. (Sonuçlar gerçeklikle tutarsızsa sonuçlar psikolojik danışma ilişkisi içinde açıklanmalıdır.)
5. Bilgiler geçerli ve güvenilir olmalıdır.
6. Farklı teknikler uygulanmalı, elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirilmelidir.
7. Tek bir tanıma tekniğinden hareketle yargıya varılmamalıdır.
8. Bireylerin bütün yönleri ile tanınması bir ilke olarak benimsenmelidir.
9. Takım halinde birlikte çalışmayı gerektirir.
10. Özel ve gizli olmayan bilgilerden öğrencilerin yanı sıra, öğretmenlerin yöneticilerin hatta velilerinde yararlanması sağlanmalıdır.
11. Bireyi tanıma amaç değil araçtır.
12. Bireyi tanımada kullanılacak teknik, bireye ilişkin bilinenlere ek bilgi sağlamayacaksa kullanılmamalıdır.
13. Öğrenciye ait bilgiler toplu dosyada saklanmalıdır. Dolayısıyla a, b, d, e seçenekleri doğrudur. C seçeneğinde belirtilen, kişilik testlerini kullanmak uzmanlık gerektirir. Rehber öğretmenin görevidir.

CEVAP C**34. Bebek ve çocuklarda kullanılan testler:**

- 1) Brezelton bebek değerlendirme ölçeği
- 2) Gessel gelişim ölçeği
- 3) Bayley zihinsel gelişim ölçeği
- 4) Cattell bebek zeka testi
- 5) McCarty yetenekleri ölçeği
- 6) Kaufman çocukları değerlendirme bataryası
- 7) Otis alfa, beta ve gama zihin kabiliyeti testi
- 8) Thurstone temel kabiliyet testi
- 9) Peabody kelime hazinesi testi
- 10) Goodnough-harris adam çizme testi
- 11) Leiter uluslararası performans ölçeği
- 12) Bender görsel hareket algısı testi
- 13) Porteus mez testi
- 14) Cattell uluslar arası zeka testi:

Dolayısıyla a, b, c, d seçenekleri doğrudur.

E seçeneğinde belirtilen farklı yetenek test bataryası (DAT), Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde gerekli olan ve özellikle meslek seçimi ile ilgili temel bazı yetenekleri ölçmek üzere 1947 yılında George K. Bennet, Harold G. Seashore, Alexander G. Wesman tarafından Farklı Yetenekler Testi Bataryası "Differential Aptitude Test Battery" hazırlanmıştır (Özgülven, 2012).

Belirli bir amaç için bir araya getirilmiş test grubuna batarya denmektedir. Dat bataryasının amacı ortaokulun son yılı ile lise döneminde öğrencilerin ders ve meslek seçmeleri için gerekli temel yetenekleri ölçmektedir (Özgülven, 2012).

CEVAP E

35. İlgilerin ölçülmesi amacıyla kullanılan testler: Kuder ilgi envanteri, Strong ilgi envanteri, Thurstone, Holland, Gazete haberleri testi, Kendini değerlendirme envanteri, Mesleki yönelim envanteri, Akademik benlik kavramı ölçeğidir.

Dolayısıyla soruda belirtilen testlerin ortak özelliği ilgiyi ölçmesidir.

CEVAP B

36. Gözlem yaparken dikkat edilecek hususlar; 1) Kimi, neyi, ne zaman, niçin, nerede, nasıl gözlem yapılacağı bilinmelidir. 2) Farklı zamanlarda tekrar etmelidir. 3) Bir seferde tek kişi ya da olay gözlenmelidir. 4) Gözlem kayıtları ya gözlem esnasında ya da hemen sonra tutulmalıdır. 5) Mümkünse gizli yapılmalıdır. 6) Mümkünse birden fazla kişi tarafından yapılmalıdır. 7) Geçerli ve güvenilir gözlem araçları kullanılmalıdır.

Sadece gözlem tekniğine bakarak değerlendirme yapılmamalıdır.

CEVAP B

37. Ev ziyaretleri sırasında dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır.

1. Ev ziyaretleri bir yönetici psikolojik danışman ve sınıf rehber öğretmeni eşliğinde yapıldığında etkili olur. 2. Ev ziyaretleri önceden planlanmalı ve aileye haber verilmelidir. 3. Ev ziyaretlerinde öğrenci kesinlikle bulunmalıdır ve eleştirilmemelidir. 4. Ev ziyareti esnasında not tutulmamalıdır, notlar hemen sonra alınmalıdır.

CEVAP B

38. "Kişi hangi düzeydeki bir eğitim için yeterlidir?" ifadesinde bireyin potansiyelini ortaya çıkaran yetenek testidir.

Yetenek testlerinin kullanım amaçları: 1. Bireyin gelecekteki akademik ve mesleki başarısını yordamak için 2. Özel eğitime ve özel yetiştirmeye ihtiyacı olan öğrencileri tespit etmek için 3. Yetenek başarı kıyaslaması yapmak için . 4. Bireyin etkili olabileceği alanları ortaya çıkarmak için.

CEVAP A

39. Öğrencilerin yetenek ve başarı puanı arasında %25 fark normal kabul edilir. Bu durumda üç varsayım elde edilir.

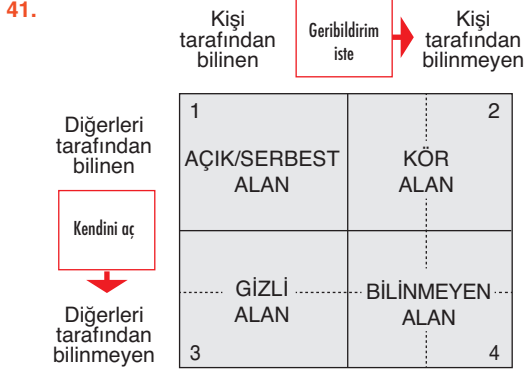
1. Yeteneği ölçüsünde başarılı.
2. Yeteneği altında başarılı.
3. Yeteneği ölçüsünde başarılı olanları ortaya çıkarmak.
A seçeneğinde belirtilen "Bireylerin psikolojik danışmaya olan ihtiyaçlarının belirlemek yetenek testlerinin değil kişilik testlerinin kullanım amaçları arasındadır.

CEVAP A

40. Soruda belirtilen "6. sınıf öğrencisi Sait arkadaşları tarafından dışlanmakta ve yapılacak etkinliklerde hiçbir zaman tercih edilmemektedir" sosyometri tekniğiyle ortaya çıkar. Fakat sosyometri nedenler hakkında bilgi vermez. Bu durumun nedenlerini öğrenmeye yönelik kullanılan ve sosyometriyi tamamlayan teknik "Kimdir bu" tekniğidir.

CEVAP E

Johari Penceresi'nde, iki veya daha fazla kişi arasında, bu kişilerin birbirleri hakkındaki bilgileri ön plana çıkarmaktadır. Bu bilgiler dört pencere şeklindedir. Açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alan olarak ifade edilmektedir.

Kişinin farkedemediği özellikler yani farkında olmadıkları kör alanıdır. Jestleri, mimikleri gibi. Bu alanı daraltmak için başkalarından geribildirim alması gerekir.

CEVAP C

42. A seçeneğindeki ifade yanlıştır, öğrenme modeline dayalı gruplarda sorumluluk danışmada değil danışanlardadır. B maddesindeki ifade doğrudur, Geri-iletim terapötik güç olarak ifade edilir. Etkili bir geri-iletim, dinlemeye, yeni davranışları öğrenmek için doğurguları keşfetmeye, yeni davranışsal amaçları tanımlamaya, iletilenlerin ne olduğunu açıklamaya ve geri iletme tepki vermeye danışanı güdüler. Herkesi kendine kapalı, başkalarına açık kör noktaları vardır. Geri-iletim bu kör alanların azalmasına neden olur. Geri - iletimin, sözel ileti ve sözel olmayan davranışlara grup üyelerinin tepkide bulunmasını içeren çok boyutlu bir süreçtir. Geri-iletim g. p. d en önemli etki mekanizmalarından biridir, çünkü, farkındalık kazanmaya ve kendini anlamaya yardımcı olmaktadır.

C seçeneği yanlıştır grupta alıştırma sıklıkla değil ihtiyaç dahilinde kullanılır.

D seçeneği yanlıştır, açık iletişim ve mesajlar kapalı iletişime göre daha önemlidir.

E seçeneği yanlıştır, grupta psikolojik danışmada terapötik güçler; psikolojik danışman gruptaki diğer terapötik güçler olan ait olma, güven, gruba katılma, sorumluluk alma, açıklık, gruba hazır olma, terapötik gerilim, beklentiler, grup tarafından kabul, grubun çekiciliği, geri-bildirim grubun üyeleri gibi öğelerdir.

CEVAP B

43. Grupta psikolojik danışmada evreler ve özellikleri:

1. Başlangıç: Bu evrede üyeler birbirlerini tanırlar, grupta psikolojik danışmadan beklentileri üzerinde durulur ve üyeler davranışsal amaçlarını belirlerler. Ayrıca bu dönemde grubun kuralları konur. Başlangıç evresi, üyeler grupta nasıl davranacaklarını ne yapacaklarını pek bilmediklerinden kaygının en yüksek düzeyde yaşadığı evredir. Grup üyeleri daha çok lidere bağımlıdır. Üyeler birbirleriyle konuşmaktan çok liderle konuşmayı tercih eder. Lider bu evrede üyeleri etkileşim kurmaları noktasında teşvik eder. Grubun tanışma ve kaynaşması için lidere çok iş düşer.

2. Geçiş: Bu evre tıpkı ergenlikte olduğu gibi sorunlu geçer. Bu dönem çalkantılıdır, çünkü güven oluşmamıştır. Bu dönemde güç ve kontrol söz konusudur. Grup üyeleri birbirini ve lideri kontrol etmeye çalışır. Ayrıca üyeler düşmanca duygularını gruba getirebilirler. Deneysel lider bu duygu ve davranışların normal olduğunu bilir. Üyeler kimseye güvenmediklerinden kendini açmazlar. Grupta bizlik duygusunu gelişmesi için lider çeşitli alıştırma yapar. Yine lider dirençle baş etmenin yollarını bilmelidir.

3. Eylem: Bu evre işin yapıldığı dönemdir. Bir başka değişle grubun olgunluk dönemidir. Bu dönem grubun en uzun aşamasıdır. Bu dönemde üyeler bireysel ayrılıkların farkına varırlar, birbirlerini olumlu ya da olumsuz yanlarıyla kabul ederler, artık güven gelişmiştir. Bu dönemde bizlik duygusu gelişir. Üyeler karşılıklı birbirini destekler. Bitirilmemiş işlerin tamamlanması ve davranışsal amaçlara ulaşılması yönünde lider üyelere yardım eder. Üyeler artık lidersiz iletişim kurmaya başlamışlardır.

4. Sonlandırma: Bu aşama grubun sonlandığı dönemdir. Bu nedenle bazı gruplarda, üyelere bir regresyon görülür. Yani gruba başladıklarında var olan sorunlar birden gün yüzüne çıkar. Buna çocuk gruplarda çok rastlanır. Bazı kişiler için veda etme aracı olabilir. Grup lideri buna dikkat etmelidir. Çünkü veda etme hoşça kal diyebilme başlı başına çalışılması gereken bir konudur. Bu evrede davranışsal amaçlara ulaşıp ulaşılmadığı irdelenir. Üyeler gruba ne dediler, ne aldılar bunun üzerinde durulur. Üyelerin gruptan olumlu ayrılmaları için sevgi bombardımanı gibi alıştırma yapılır.

CEVAP C

44. Psiko-eğitim grupları, eğitimsel içerikli olup beceri geliştirmeyi hedefleyen ve başarılması gereken amaçların yer aldığı bir grup çeşidi olarak tanımlanmaktadır.

Bu gruplar özellikle problemlerin ortaya çıkmasını "önleme" odaklanırlar. Bilgi verme ağırlıklıdır. Üyelerin birbiriyle etkileşimleri önemli olmasına rağmen asıl amaç kendilerine sunulan bilgileri öğrenmeleridir. Bu gruplarda lider iyi plan yapmamışsa ve aktif değilse grubun amaca ulaşması zorlaşır. Psiko-eğitim gruplarında özellikle rol oynama, problem çözme, karar verme ve iletişim becerileri gibi "grup temelli eğitim ve gelişim stratejileri" kullanılır. Belirli beceriler öğretilmeye çalışılır ve problemleri önlemek için çaba sarf edilir.

Dolayısıyla psikoeğitim grupları, önleyici, eğitsel, beceri geliştirmeye yöneliktir, gelişimseldir ifadeleri doğrudur. C seçeneği yanlıştır. Çünkü duyuşsal değil bilişseldir.

CEVAP C

45. A seçeneğinde grupta direnç, grubun işleyişini, grup amaçlarına ulaşmayı yavaşlatan birey ya da grup davranışdır. Davranışlardaki aşırılıklar direncin varlığını kanıtlar.

B seçeneğindeki karşıt direnç, ayakları geri giden, gruba girmek istemeyen, grubun bir an önce bitmesini isteyen, sürece dikkat etmek yerine, ikide bir alıştırmalarla grubu geçiştiren liderin gösterdiği davranışlardır.

C seçeneğindeki karşıt transferans, psikolojik danışman'ın kendi yaşantısında yer alan ve bitirilmemiş işleri bulunan kişiyle kurduğu ilişki biçimini, danışanların bir ya da birkaçıyla grup içinde tekrar yaşamasıdır.

E seçeneğindeki ambivalans, zıt duyguların bir arada yaşanmasıdır. Örneğin, Psikolojik danışmaya gidip, gitmeme konusunda ikili duygular(ambivalans) yaşayan danışanlar, direnç gösterirler.

D seçeneğindeki transferans, bireyin hayatında önemli olan kişilere ilişkin olumlu ve/veya olumsuz duygularını psikolojik danışmana aktarmasıdır. Karşıt transferans, psikolojik danışman'ın kendi yaşantısında yer alan ve bitirilmemiş işleri bulunan kişiyle kurduğu ilişki biçimini, danışanların bir ya da birkaçıyla grup içinde tekrar yaşamasıdır.

CEVAP D

46. **Grupla psikolojik danışmada zor üyelerden;**

A seçeneğindeki yas tutanlar, herhangi bir ölüm ve ayrılığa ilişkin yas tutulur. Yas tutanlarda, pişmanlık, umutsuzluk, yalnızlık, çaresizlik, suçluluk ve kendine acıma duyguları egemendir.

B seçeneğindeki sosyalleşme, grupta terapötik ilişkiyi, sosyal ilişkiyle karıştıranlar olabilir, grup üyeleriyle dışarda da arkadaşlığını devam ettirmek isterler. Gizlilik ihlal edilebilir, anlamlı ilişki kuramazlar, direnç oluşabilir.

D seçeneğindeki ağlama, acı verici deneyimler sonucu gerçekleşir. Duygusal gerilimi atma isteği vardır. Bir süre sonra grubun odağı bu danışan olabilir.

E seçeneğindeki saldırı, grubun hızını kendi hızına uydurma çabasıdır. Deneyimsiz liderler için en korkutucu kişilerdir.

C seçeneğindeki şamaroğlanı, grupta şamaroğlanı rolünü alan üye küçük düşürülmekten, hakaret edilmekten zevk alır. Temel duygusu incinmedir. Diğerleriyle başka türlü ilişkiye giremediklerinden dolayı şamaroğlanı ya da günah keçisi bu yolu seçer. Sosyal becerileri yoktur.

Sorudaki diyalogda grup üyesinin diğer üyelerle hakaret edilmekten başka türlü iletişime geçemediği söylenmektedir.

CEVAP C

47. A maddesinde verilen şans kuramına göre meslek seçimi doğru zamanda doğru yerde olmaktadır şeklinde tanımlanır. B maddesindeki Holland'ın kişilik kuramının temelinde bireyin kişilik özellikleri ve buna uygun mesleki çevreler vardır.

C maddesindeki Karar kuramları, mesleki rehberlikte karar verme stratejilerine vurgu yapmaktadır.

D maddesindeki Roe'nin Gereksinme Kuramında çocukluk yaşantıları ve psikolojik gereksinimler meslek seçimini etkiler. Psikoanalitikçi kuramdır.

E maddesinde Ginzberg ve arkadaşlarının Gelişim Kuramında 3 ana dönem vardır;1. Hayali dönem, 2. Geçici seçim dönemi, 3. Gerçekçi seçim dönemi.

CEVAP E

48. Parçaya göre Beyza, kendi nitelik ve isteklerine göre iş bulamadığından hiç istemediği halde fabrikada çalışmaya başladığı ifade edilmiştir. Fabrikada çalışmayı istemediği belirtilmiştir; bu onun işini sevmediği ve hoşnut olmadığı anlamına gelir ki bu nedenle mesleki doyumunun düşük olduğu söylenebilir.

CEVAP C

49. Çağdaş rehberlik anlayışına göre A seçeneğindeki "meslek tercih ederken ilk önce yeteneğe bakılmalı "B"deki "ilgiler çevre koşullarında oluşur "C'deki "yaş ilerledikçe ilgiler kararlılık gösterir". D'deki "bir kimsenin ilgisi çok yeteneği azsa ilgi zamanla sönebilir" ifadeleri ilgi- yetenek için doğru ifadelerdir. E seçeneği yanlıştır. Çünkü ilgiler yeteneğe göre daha önce ayrışır, daha geç kararlılık göstermektedir.

CEVAP E

50. Prof. Dr. Yıldız Kuzgun'un Karar Stratejileri Ölçeğine göre; İçtepesel, mantıklı, bağımlı, kararsız olmak üzere 4 alt boyut vardır.

1. İçtepesel: Seçenekler üzerinde yeterince düşünmeden, içten geldiği gibi karar verme, 2. Mantıklı: Karar verirken, seçenekler hakkında bilgi toplama, seçenekleri dikkatle inceleme ve her birinin olumlu ve olumsuz yanlarını değerlendirme. 3. Bağımsız: Kendi başına karar verebilme, 4. Kararsız: Verdiği kararları sık sık değiştirme isteği ve hiç bir karardan hoşnut olmaması.

Soruda Murat'ın seçenekler üzerinde hiç düşünmeden karar verdiği söylenmektedir.

CEVAP B

51. Okul öncesi döneminin mesleki gelişim görevleri;- Çalışma hayatına karşı olumlu bir tutum geliştirmek. -Tüm mesleklere eşit mesafede olmak. -Mesleklerin belirli bir eğitimle kazanıldığının farkına varmak-Herkese uygun en az bir meslek olduğunun farkına varmak-Fantezi (hayali) meslek seçimleri yapmaktır. A, B, D, E seçeneklerindeki kazanımlar daha üst yaşlara aittir.

CEVAP C

52. Özellik-Faktör Kuramı; bireylerin farklı özelliklere sahip olduğu ve bunların ölçülebildiği, bu özelliklerin mesleklerin gerektirdiği farklı niteliklerle eşleştirilebileceği temel varsayımına dayanır. Her insan birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar dış görünüş (boy, göz rengi, beden biçimi, vb.) açısından olduğu kadar sahip olduğu yetenekler, hoşlandığı şeyler, kişilik özellikleri gibi nitelikleri kapsar. Mesleki rehberliğin başlangıç yıllarında bir yandan çeşitli meslek üyelerinin özelliklerini ölçme araçları ile saptamaya ve böylece meslekteki başarı için gerekli faktörleri belirlemeye dönük çalışmaların yanı sıra, bir yandan da bireylerin özellikleri değerlendirilmeye ve bu iki kaynaktan elde edilen veriler eşlenerek bireyler iş/mesleğe yönlendirilmeye çalışılıyordu.

Özellik faktör kuramına yapılan eleştirilerden biri anlık sunulmasıdır. En önemli eleştiriyi gelişimciler yapmıştır. Mesleki rehberlik sadece meslek seçme aşamasında değil hayatın her döneminde sunulur. Yani süreçtir ifadelerini kullanırlar.

CEVAP A

53. B seçeneğinde Ginzberg ve C seçeneğinde verilen verilen Gottfredson kuramları gelişimsel bakış açısına sahiptir. Sampson'un kuramı bilgi işleme yaklaşımıdır. Superin kuramı ise benliği temel alır.

A seçeneğinde verilen Brown'un kuramının merkezinde değerler vardır. Değerler sistemi toplum tarafından oluşturulur ve birey kendisi çok az sayıda yeni değerler geliştirir. İlgiler bile değerleri doyurmaya yöneliktir. Değerlerin net olmaması ya da değerler ile seçimlerin uyuşmaması, güdülenmeyi ve doğru karar vermeyi olumsuz yönde etkiler.

CEVAP A

54. Kapsamlı PDR programı çağdaş rehberlik anlayışı gereği proaktif ve önleyici bir hizmet (A), yaşam boyu öğrenme ilkesine dayanmakta (B), ölçülebilir, esnek (C), programa rehberliğin işbirliği ilkesi gereği okulda ilgili herkesin katılımı gerekmekte (E)'dir. Fakat programa araç gereç temini okullarda okul müdürünün görevidir.

CEVAP D

55. Kapsamlı PDR Program çerçevesinde ulaşılmaması hedeflenen kazanımların değerlendirilmesinde öğrencilere herhangi bir not verilmesi söz konusu değildir. Programın ölçme ve değerlendirme yaklaşımının temel özellikleri; Program çerçevesinde yapılacak ölçme ve değerlendirme daha çok duyuşsal niteliktedir.

Psikolojik özellikler genellikle iki boyutta ölçülür. İlk boyutta başarı ve yetenek yer almaktadır. Bu özelliklerin ölçülmesinde daha objektif göstergeler vardır. Örneğin, bir matematik sorusunun doğru cevabının bulunması gibi. İkinci boyutta ise tutum, ilgi ve kişilik özellikleri yer almaktadır. Bu özelliklerin ölçülmesinde objektif göstergelerin bulunma olasılığı daha sınırlıdır. Örneğin, sigaraya karşı olumsuz tutumun birçok derecesi olması gibi. Sigaraya karşı olumsuz tutumun doğru cevap olması ve doğruluk derecesinin bulunması gibi bir durumdan söz etmek zordur. Sınıf içi rehberlik saati uygulamalarında öğrencilerin duyuşsal özellikleri ağırlıklı olarak ölçülmektedir. Bu ölçümler yukarıda bahsedilen ikinci boyutta yer almaktadır. Öğretmen sınıf rehberlik programı çerçevesinde yapacağı değerlendirmelerde bunu dikkate alır.

CEVAP C

56. Rehberlik ve psikolojik danışmada hizmetlerinin gelişim sürecinde iki model ve dört yaklaşım ortaya çıkmıştır. 1. Geleneksel model2. Gelişimsel model

Dört yaklaşım:

1. Kriz Yaklaşımı2. Tedavi Edici Yaklaşım
3. Önleyici Yaklaşım4. Gelişimsel Yaklaşım

Geleneksel rehberlikte ayrıca, hizmetler, süreç, görevler modeli de kullanılmıştır.

Geleneksel model sanayi toplumunun ihtiyaç duyduğu "nitelikli iş gücünü" karşılamaya destek olmak amacıyla eğitim sisteminin içinde yer almaktadır. Ayrıca 1. ve 2. Dünya Savaşı sonrasında psikolojik desteği gerektiren depresyon, boşanmaların artması, toplumsal sorunlar, lise öğrencilerinde sorunlu davranışlar gibi olaylar geleneksel rehberlik modelinin oluşumunda etkili olmuştur. Geleneksel model daha çok kriz ve sorun odaklı ve tedavi edici bir yaklaşımla çalışmaktadır.

Geleneksel yaklaşım uzman ve sorun odaklıdır. Gelişimsel yaklaşım öğretmen ve program odaklıdır.

CEVAP D

57. Araştırmalar:

1. Betimsel araştırmalar varolan durumu belirlemeye yönelik yapılan araştırmalardır. Bu araştırmalarda ele alınan durumlar ayrıntılı biçimde incelenir, araştırılır. Durumun daha önceki durum ve olaylarla ilişkisi incelenir. Tarama (survey) betimsel araştırmalarda kullanılan yaygın bir yöntemdir. Bu yüzden betimsel araştırmalar tarama (survey) araştırmalar olarak da adlandırılır. Durumu olduğu gibi ortaya koymaya betimsel (tarama) araştırma denir. Örneğin bir eğitim kurumunun daha iyi hizmet verebilmesi için öğrencilerin görüşlerine başvuru araştırmalar betimsel araştırmalardır. Tarama araştırmalarında durum ve olaylarla ilgili nicel bilgiler edinmek için anket ve görüşme tekniği kullanılır. Tarama araştırmaları verilerin toplanmasına göre ikiye ayrılır. 2. Kesitsel Tarama; geniş gruplarda, grubun tamamına ulaşılamayan durumlarda evren içinden farklı gruplar belirlenerek tek seferde bilgi toplamaktır. Boylamsal Tarama; aynı örneklem grubundan farklı zamanlarda tekrarlanarak bilgi toplanır. 3. Tarihsel Araştırmalar: Geçmişte meydana gelmiş olayların çok boyutlu incelenmesi, dönemin belgelerinin gözden geçirilmesi ya da o dönemde yaşamış kişilerden bilgi almaya dayalı araştırmalardır. Örneğin 2000-2010 yılları arasında üniversitelerin toplumsal değişime etkileri nelerdir? araştırma sorusu tarihsel araştırma ile incelenebilir. 4. Etnografik Araştırmalar: Gruplararası kültürel ilişkileri betimlemek, bireylerin davranışlarının kültürel yönlerini incelemek amacıyla kullanılır. 5. Deneysel Araştırmalar: Araştırmacının kontrolü altında değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerinin belirlendiği araştırmalardır. Bu araştırmalar neden-sonuç ilişkisini nicel ve somut olarak aktarır. Deneysel araştırmalar bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisini doğrudan gösterdiği gibi değişkenler arası ilişkiye yönelik hipotezler test eder. Deneysel araştırmada araştırmacı bağımsız değişkeni kontrol altında tutabilir. Bu durum deneysel araştırmayı diğer araştırmalardan ayıran en önemli özelliktir. Değişkenlerden bir ya da birkaçının değerlerinin araştırmacının kontrolünde olduğu araştırmalardır. 76. İlişkisel (Korelasyonel) Araştırmalar: İki yada daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek için kullanılır. Örneğin 10. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması.

CEVAP E

58. Alan yazında okul psikolojik danışmanlarının dikkat etmeleri gereken etik ilkelerden özellikle üzerinde durulan konular; özgür seçim ve bilgilendirilmiş onay almak, psikolojik danışmada konuşulanların gizliliğini saklamak, değer aktarımından, psikolojik danışma hizmetlerinde bilgisayar teknolojisinin yanlış kullanımından ve danışanla duygusal-cinsel ilişkiden kaçınmak olarak ifade edilmiştir. A seçeneğinde verilen yetkinliği aşmak, B seçeneğinde verilen Ölçme araçlarını izinsiz kullanmak, C seçeneğinde verilen gizliliği koruyamamak, D seçeneğinde verilen cinsel ve duygusal ilişkiler psikolojik danışma ve rehberlikte etik dışı olarak kabul edilir. E seçeneğinde verilen değer aktarımında kaçınmak etikdir.

CEVAP E

59. Türk Pdr derneği etik kurallar kitapçığına göre psikolojik danışma ilişkileri;

1. Psikolojik danışma ilişkisi ancak danışanın gönüllüğü ile mümkündür.

2. Psikolojik danışman, başlangıçta danışanın/danışmanların rollerini ve sorumluluklarını ve gizliliğin sınırlarını tanımlamalıdır.

3. Danışma ilişkisi ile ilgili her türlü bilgi gizli tutulur. Grupla psikolojik danışma oturumlarında da grup üyelerinin paylaştıkları özel ve kritik bilgilerinin gizli tutulması esastır.

4. Danışan aynı zamanda bir başka profesyonel kişi ile ilişkiyeyse psikolojik danışman o kişiyle bağlantı kurarak onun onayını almaksızın, bu bireyle danışma ilişkisine girmez. Eğer danışma ilişkisi başladıktan sonra, danışanın başka bir danışma ilişkisi içinde olduğunu öğrenirse, psikolojik danışman diğer meslektaşının iznini alır; ancak danışan diğer danışman ile ilişkiyi kesmek istemiyorsa psikolojik danışman bu danışanıyla ilişkisini sonlandırır.

5. Psikolojik danışman, kendisinin objektif olmasını engelleyecek yönetim, denetim ya da değerlendirme ilişkisi içinde olduğu bir kişi ile danışma ilişkisine girmez. Bu durumda onu başka bir uzmana gönderir. Ancak başka bir seçeneğin bulunmadığı durumlarda ve danışanın durumu mutlaka psikolojik danışma yardımı gerektiriyorsa psikolojik danışmanın bu ilişkiye girmesi düşünülebilir. Aynı durum akraba ya da arkadaşla girilecek psikolojik danışma ilişkileri için de geçerlidir.

6. Psikolojik danışma ilişkisi ile ilgili tüm kayıtlar (görüşme notları, test verileri, bant kayıtları, elektronik veriler ve diğer dokümanlar) psikolojik danışmanın çalışmakta olduğu kurumun malı değildir. Bunlar mesleki amaçlarla kullanılır ve danışanın izni olmadan başkalarına açıklanmaz.

CEVAP C

60. A seçeneğinde verilen süpervizyon ;danışmanın mesleki yeterliliğini güçlendirmek için kendisinden daha tecrübeli danışmandan eğitim almasıdır. B seçeneğinde verilen ambivalans, zıt duyguların bir arada yaşanmasıdır. C seçeneğinde verilen transferans, bireyin hayatında önemli olan kişilere ilişkin olumlu ve/veya olumsuz duygularını psikolojik danışmana aktarmasıdır. Karşıt transferans, psikolojik danışman'ın kendi yaşantısında yer alan ve bitirilmemiş işleri bulunan kişiyle kurduğu ilişki biçimini, danışanların bir ya da birkaçıyla grup içinde tekrar yaşamasıdır. D seçeneğinde verilen psikolojik danışma uygulamalarında ikili veya çoklu ilişkiler; Danışan, psikolojik danışmayla birlikte aynı anda veya peş peşe iki veya daha fazla rolü üstlendiği taktirde, cinsel veya cinsellik dışı ikili ilişkiler ortaya çıkar. Bu ikili ilişkilere şunlar örnek verebiliriz;

1. Öğretmen-psikolojik danışman veya psikolojik danışman- süpervizör rollerinin birleştirilmesi
2. Eşyaların veya terapötik hizmetlerin karşılık olarak değiştirilmesi
3. Psikolojik danışmandan borç para alınması
4. Bir arkadaşına, aynı işte çalışan bir kişiye veya akrabaya terapi verilmesi
5. Bir danışanla sosyal ilişkiye girilmesi
6. Bir danışandan pahalı bir hediye kabul edilmesi
7. Daha önce danışanı olmuş bir kişiyle ticari ilişkiye girilmesi

E seçeneğinde verilen profesyonel kimlik, Psikolojik danışmanlar mesleki kimliklerini, çalıştıkları kurumlardaki statülerini ve bu kurumların amaç, işlev ve niteliklerini gerçekte olduğu gibi tanıtır. Ait olmadıkları ve kendilerinin mesleki niteliklerinden farklı bir mesleğin niteliklerine doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olma iddiasında bulunmazlar. Mesleki kimliklerinin ve niteliklerinin başkaları tarafından yanlış değerlendirilmesi durumunda da bu yanlışlıkları düzeltmekle yükümlüdürler.

Soruda psikolojik danışman Vedat Bey'in danışanıya birden fazla ilişkiye girdiği (danışan, yardım eden, yardım alan) belirtilmektedir. Bu durum çoklu ilişkiye örnektir.

CEVAP D

61. Rehberliğin tüm alan, hizmet ve çalışmalarında birey adına problem çözmek yoktur, çünkü rehberliğin "özerklik" ilkesi gereğince bireye yollar gösterilir, son karar yine bireyindir. Yani bireye rağmen birey adına problem çözülmez. D seçeneğinde personelle ilgili birimlerde koordineli bir şekilde çalışarak problem çözmek" rehberlik anlayışına uygun değildir.

CEVAP D

62. Parçaya göre Ahmet yaşıtı Cemil'e şiddet uygulamıştır. Okullarda bazı öğrencilerin kendilerine kurban olarak seçtiklerine bilerek zarar vermek amacıyla yaptıkları saldırganlık türüne "akran zorbalığı" denir. Bunun okuldaki versiyonuna "okul zorbalığı" denir. Davranışı sergileyene "zorba" maruz kalana ise "kurban" denir.

CEVAP E

63. Engellilere yönelik topluma uyum, yeniden kazanma kapsamındaki seminer ve etkinlikler hizmet alanlarından "sağlık" in konusudur.

CEVAP B

64. Engelsiz iletişim kapsamındaki etkinlikler sağlık kurumlarında veya sağlık alanında verilen hizmet içerisindedir. Bu tür etkinliklerin amacı; koruyucu ruh sağlığı" hizmeti vermektir. Bu nedenle sağlık kurumlarında psikolojik danışmanlar istihdam edilebilmektedir.

CEVAP E

65. Pozitif düşünmek, sorunların çözümü için arayışa geçmek ve bu yönde inanç geliştirmektir. Parçaya göre Derya Hanım hiçbir şey yapmadan sadece" her şey iyi olacak" düşüncesiyle hareket etmektedir. Hâlbuki pozitif düşünmek B seçeneğinde olduğu gibi alternatif aramaktır. Çünkü ancak bireyler bu şekilde hareket ederse problemlerini çözebilir.

CEVAP B

66. Parçaya göre Pelin yoğun çalışma ve okul temposundan yorulmuş, hepsini başarıyla yürütemeyeceği düşüncesiyle" başarı kaygısı" yaşamıştır. Pelin'e verilecek rehberlik, problem alanlarına göre "eğitsel rehberlik" dir. Çünkü okul ve okul başarısıyla ilgili bir sorun yaşamaktadır.

CEVAP A

67. Bilgi toplama ve yayma hizmeti öğrencilerin ihtiyaç duyduğu her bilgiyi aktarmadır. A, B, D ve E seçeneğinde öğrencilere yönelik bilgi paylaşımından bahsetmektedir. B seçeneğinde" Okul Müdürü Yakup Bey'in değişen disiplin yönetmeliğini aktarması" oryantasyon kapsamındadır. Çünkü oryantasyon (duruma alıştırma) öğrencileri yeni gelişmeler, değişiklikler ve uygulamalar konusunda bilgilendirme hizmetidir.

CEVAP B

68. Parçaya göre Zeynep kulaklığıyla müzik dinlemektedir. Arkadaşı Esin de müzik dinlemek istediğini; kulaklığını kendisine vermesini söylemiştir. Bu durumda Zeynep ne kendisini ne de Esin'i mağdur etmiş, ikisinin de kazançlı çıkabileceği çözüm yolu bulmuştur. Bu çözüm ' Kulaklığın bir tanesini arkadaşına vermek, diğerinin ise kendisinde kalmasıdır' . Bu durum çatışma çözme stratejilerinden Tilki 'uzlaşma' tekniğidir.

CEVAP C

69. Frekans tablosuna bakılarak toplam puanlar dikkate alındığında Özgür (10 puan), Serdar (8), Fatma (3), Ali (7) ve Hande 2 puan almıştır. Bu tabloya bakılarak sadece Özgür'ün en çok puan aldığı için sınıf arkadaşları tarafından en çok yanında oturmak istenen kişi olduğu ilan edilebilir. Buna dayanarak Özgür'ün sınıfın en popüler öğrencisi olduğunu söyleyebiliriz. Diğer seçenekler sosyogram ile anlaşılabilir. Bu yüzden frekans tablosuna bakılarak yorum yapılamaz.

CEVAP D

70. Son yıllarda işyerinde psikolojik taciz ve muameleler artan bir sorun haline gelmiştir. Bu duruma "mobbing" denir. İşyerinde psikolojik taciz ve şiddet anlamında kullanılır. Mobbing çalışma yaşamında ilk kez 80'li yılların başında İsveçli endüstri psikoloğu Heinz Leymann tarafından kullanıldığı bilinmektedir.

CEVAP E

71. Mevlana'nın sözüne göre kişi kendini tanımak isterse başvuracağı çevresindeki insanlardır. Yani başkalarının görüşlerine dayalı teknikleri kullanmak gereklidir. Sosyometri, kimdir bu, sosyal uzaklık ölçeği başkalarının düşüncelerine dayalı tekniklerdendir.

Kimdir-Bu tekniği: Bir sınıf yada grup içindeki sosyal ilişkileri ortaya çıkaran sosyometrik tekniklerden biridir. Kim bu tekniği grup içindeki bireyin kendi kendini nasıl gördüğünü ve diğer üyelerle nasıl bir sosyal ilişkiler içinde olduğu değerlendirilir. Görüldüğü gibi Kim-Bu tekniği uygulamaları sosyometri uygulaması ile paralellik göstermektedir. Ancak; Kim-Bu tekniği bireyin grup içinde kendi kendini nasıl algıladığı hakkında önemli ipuçları verirken, sosyometri grubun sosyal yapısını daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

CEVAP B

72. 2001 Psikolojik danışma ve Rehberlik yönetmeliğine göre Sınıf Rehber Öğretmenin Görevleri Madde 51 - Sınıf rehber öğretmeni aşağıdaki görevleri yapar:

- A) Okulun rehberlik ve psikolojik danışma programı çerçevesinde sınıfın yıllık çalışmalarını plânlar ve bu plânlananın bir örneğini rehberlik ve psikolojik danışma servisine verir.
- B) Rehberlik için ayrılan sürede sınıfa girer. Sınıf rehberlik çalışmaları kapsamında eğitsel ve meslekî rehberlik etkinliklerini, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisinin organizasyonu ve rehberliğinde yürütür.
- C) Sınıfındaki öğrencilerin öğrenci gelişim dosyalarının tutulmasında, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisiyle iş birliği yapar.
- D) Sınıfa yeni gelen Öğrencilerin gelişim dosyalarını rehberlik ve psikolojik danışma servisi ile iş birliği içinde inceler, değerlendirir.
- E) Çalışmalarda öğrenci hakkında topladığı bilgilerden özel ve kişisel olanların gizliliğini korur.

f) Sınıfıyla ilgili çalışmalarını, ihtiyaç ve önerilerini belirten bir raporu ders yılı sonunda ilk hafta içinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisine iletir.

g) Öğrencilerin ilgi, yetenek ve akademik başarıları doğrultusunda eğitsel kollara yönlendirilmeleri konusunda psikolojik danışmanla iş birliği yapar.

h) Okul müdürünün vereceği, hizmetle ilgili diğer görevleri yapar.

C seçeneğinde verilen "Yasal olarak ilgili yönetmeliklerce belirlenen okul rehberlik hizmetleri yürütme komisyonunu kurar" görevi okul müdürüne aittir.

CEVAP C

73. Parçaya göre Büyükannesinin Sevgi'ye 'Gençliğimde bir hata yaptığımı, hiç tanımadığı biriyle evlendirildiğini belirtmiştir. 'Empatik tepki karşındaki bireyin duygu ve düşüncelerini anlamak ve bunu ona iletmektir. Parçadaki ana tema 'yanlış biçimde evlendirilmek sonucu oluşan mutsuzluk halidir.' Bunu empatik biçimde anlatan E seçeneğindeki 'İstemediği biçimde evlendiği için mutsuz olduğudur.'

CEVAP E

74. Bireyi tanıma tekniklerini uygularken öğrenciyi tüm yönleriyle tanımak gerektiğinden birden fazla teknik uygulanmalı, tekniklerde öğrencinin hazır bulunuşluğuna dikkat edilmeli, sonuçlar gizlilik ilkesi ihlal edilmeden paylaşılmalı, neyi ölçmek istiyorsak buna uygun teknikten yararlanılmalı ve uygulanmalıdır. Fakat her teknikte öğrencinin kişisel bilgileri bulundurulması zorunlu değildir, bu durumda sosyal kabul gereği ismi yazdırılan öğrenciler beklenen cevapları verebilir bu da tekniğin objektifliğine zarar verebilir.

CEVAP E

75. Parçadaki okul müdürünün ifadesine göre psikolojik danışma ve rehberlik için uzman olmak gerekli görülmemektedir. Psikolojik danışmanlar bu konuda derinlemesine teorik ve uygulama yapan bireylerdir ve mesleki sorumluluğa sahiptirler. Her öğretmen rehberliğin her türünü verememektedir. Örneğin psikolojik danışma uzmanlık gerektirir. Bu durum problem alanlarına göre kişisel -sosyal rehberlik kapsamına girer.

CEVAP C